

Raadsvoorstel

Onderwerp **Wijkvernieuwing Sunny Selwerd – herinrichting openbare ruimte**
Steller/telnr. **A. Terpstra/65 24** Bijlagen 11

Classificatie Openbaar Geheim

Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

Van der Schaaf

Raadscommissie R&W

Langetermijn agenda (LTA)
Raad

LTA ja: Maand Jaar
LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

- I. de kosten, € 3.282.564,--, voor de eerste fase van het project herinrichting openbare ruimte Selwerd vast te stellen;
- II. voor de uitvoering van het project herinrichting openbare ruimte Selwerd voor de jaren 2020 en 2021 een uitvoeringskrediet van € 3.282.564,-- beschikbaar te stellen;
- III. de kapitaallasten van € 144.000,-- behorend bij de investering in 2020-2021 te dekken uit de structurele middelen wijkvernieuwing;
- IV. de gemeentebegroting 2020 op programmaniveau overeenkomstig te wijzigen;
- V. geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de investeringsraming zoals opgenomen in bijlage 11 op grond van artikel 25, lid 3 Gemeentewet.

Samenvatting

In Selwerd wordt onder de noemer wijkvernieuwing Sunny Selwerd gewerkt aan verschillende doelstellingen om de wijk gezonder en gelukkiger te maken. Een van de onderdelen van Sunny Selwerd is het toekomstbestendig maken van de openbare ruimte. Wat in de openbare ruimte plaatsvindt, kan alle doelen in de wijkvernieuwing samenbrengen. De herinrichting van openbare ruimte in de wijk loopt daarom als een rode draad door de wijkvernieuwing. In dit raadsvoorstel worden de ontwerpprincipes voor de openbare ruimte in Selwerd toegelicht en de deelontwerpen die daaruit voortvloeien. Voor de eerste deelprojecten – waarvoor nu uitgewerkte ontwerpen zijn gerealiseerd – wordt uw raad nu om krediet gevraagd.

B&W-besluit d.d.: 23-06-2020

Afgehandeld en naar archief

Paraaf

Datum

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

In februari 2018 heeft uw raad de koersdocumenten voor de wijkvernieuwing in Selwerd, Beijum, Indische Buurt/De Hoogte en de Wijert vastgesteld. In deze koersdocumenten zijn, op basis van een analyse van de uitdagingen waar we voor staan, de ambities voor deze wijken opgetekend. In de loop van 2018 zijn de koersdocumenten geconcretiseerd in wijkvernieuwingsplannen die vervolgens zijn uitgewerkt naar concrete plannen en projecten in de uitvoeringsprogramma's die door uw raad in oktober 2019 zijn vastgesteld.

In Selwerd is de hoofddoelstelling: *alles wat we doen draagt bij aan de gezondheid en het welbevinden van de bewoners*. Voor Selwerd is een van de projecten de herinrichting van openbare ruimte in de wijk. De fysieke omgeving in Selwerd scoort onder het stedelijk gemiddelde, vooral wat betreft de mate van verloedering en het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Een van de doelen in Sunny Selwerd is daarom het realiseren van een veilige en aantrekkelijke woonomgeving. Hierbij zoeken we zoveel mogelijk naar koppelkansen om werk met werk te maken, de overlast te beperken en effectief en efficiënt te werk te gaan. In 2020 en 2021 wordt door WarmteStad een hoofdtracé van het warmtenet aangelegd. Dit zorgt ervoor dat een aantal straten wordt opgegraven. De aanleg van het warmtenet is op dit moment van grote invloed op de planning van de herinrichting. Op zoveel mogelijk plekken in de wijk zoeken we de samenwerking met WarmteStad en proberen we de aanleg van het warmtenet te combineren met de herinrichting van openbare ruimte en gezamenlijk de planningen op elkaar af te stemmen. Deze kredietaanvraag is gebaseerd op de (gefaseerde) uitvoering van werkzaamheden om nu de eerste fase van herinrichting van openbare ruimte in Selwerd te realiseren.

Kader

Het kader voor deze kredietaanvraag wordt gevormd door de volgende – door uw raad vastgestelde – documenten:

- Koersdocument wijkvernieuwing Selwerd (februari 2018): hierin is een analyse gemaakt van de uitdagingen voor en zijn de ambities voor de komende jaren samengevat;
- Wijkvernieuwingsplan Selwerd (oktober 2018): hierin zijn de ambities uit het koersdocument vertaald naar concrete plannen en projecten;
- Begroting 2019: in de begroting zijn incidentele en structurele middelen voor de wijkvernieuwingsplannen vrijgemaakt;
- Uitvoeringsprogramma's wijkvernieuwing (oktober 2019): er is uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld voor kleinere projecten (< € 0,5 miljoen). Voor projecten boven de € 0,5 miljoen wordt via een apart raadsvoorstel een uitvoeringskrediet aangevraagd. Het onderhavige voorstel betreft het eerste project boven de € 0,5 miljoen.
- Strategie en aanpak stap voor stap naar aardgasvrije wijken en dorpen (september 2019): Selwerd wordt in de komende jaren als een van de eerste wijken van Groningen stap voor stap van het aardgas af gehaald door middel van de aanleg van een warmtenet. De aanleg van dit net wordt ingebed in de wijkvernieuwing.

Ook is uw raad tijdens een bijeenkomst met de raadscommissie Ruimte en Wonen op 26 februari 2020 geïnformeerd over de hoofdlijnen van de ontwerpprincipes voor de openbare ruimte in Selwerd.

Tot slot vormt het Coalitieakkoord 2019-2022 'Gezond, groen, gelukkig Groningen' (februari 2019) een kader voor deze kredietaanvraag.

Argumenten en afwegingen

We gaan hieronder eerst kort in op (1) het 'waarom' achter de herinrichting van openbare ruimte in Selwerd. Daarna laten we zien hoe we dat voor ons zien: (2) we lichten de algemene inrichtingsprincipes voor de openbare ruimte van Selwerd toe, geven aan hoe we onderscheid hebben gemaakt tussen verschillende typen ruimtes en laten zien hoe die principes zijn uitgewerkt in de ontwerpen voor de herinrichting van straten. Vervolgens gaan we in op (3) de uitvoering en laten we zien welke werkzaamheden we in welke volgorde voorzien. Tot slot (4) vatten we de deelprojecten, waaruit deze kredietaanvraag bestaat, samen.

1. Waarom herinrichting?

Binnen de wijkvernieuwing Sunny Selwerd zijn vier doelen opgesteld:

1. gezondheid en geluk
2. betaalbaar en duurzaam wonen

3. groene en veilige buurt
4. meedenken, meepraten en meedoen.

Wat in de openbare ruimte plaatsvindt, kan deze doelen samenbrengen. De herinrichting van openbare ruimte in de wijk loopt daarom als een rode draad door de wijkvernieuwing.

In het koersdocument wijkvernieuwing Selwerd hebben we aangegeven dat we de openbare ruimte in Selwerd weer toekomstbestendig willen maken. De fysieke omgeving in de wijk scoort onder het stedelijk gemiddelde en dit is goed zichtbaar aan de sleetsheid en het achterstallig onderhoud. Daarnaast hebben we inmiddels een andere kijk op openbare ruimte. We worden geconfronteerd met de energietransitie, veranderend autobezit en –gebruik, een veranderend klimaat en een schrale biodiversiteit. Ook de relatie van de bewoners met de woonomgeving verandert wellicht meer van karakter dan bij eerdere wijkvernieuwingen. In het koersdocument hebben we daarom de ambitie genoemd om alle openbare ruimte in Selwerd weer toekomstbestendig te maken. Daarnaast vindt in Selwerd in de komende jaren op fysiek vlak een grote verscheidenheid aan ontwikkelingen plaats, waaronder:

- Aanleg van een warmtenet door WarmteStad;
- Sloop en nieuwbouwprojecten en herontwikkelingen door de verschillende corporaties van circa 700 woningen;
- Onderhoudsprogramma Stadsbeheer (waaronder asfaltvervanging, bomenkwaliteit, riolering);

Al deze ontwikkelingen zorgen er gezamenlijk voor dat de leefbaarheid en leefkwaliteit in Selwerd een flinke impuls krijgt. We zorgen ervoor dat de openbare ruimte, aansluitend op deze ontwikkelingen, goed wordt ingericht en zoeken daarbij zoveel mogelijk naar koppelkansen, zowel fysiek als sociaal.

2. Ontwerpprincipes

We willen de openbare ruimte van Selwerd weer toekomstbestendig maken. Sinds de aanleg van de wijk in de jaren 60 hebben we een andere kijk gekregen op (de betekenis van) de openbare ruimte. In de huidige situatie zien we vooral veel verharding, veel ‘kijkgroen’ en veel ruimte voor de auto. Tegelijkertijd is de wijk samenhangend opgezet, heeft het veel groen (vooral aan de randen) en biedt de grote hoeveelheid openbare ruimte kansen. Deze aandachtspunten en kansen willen we bij elkaar brengen in de ‘tuinwijk’ Selwerd, in plaats van de huidige ‘stempelwijk’. Hierbij hebben we de volgende uitgangspunten (niet uitputtend):

- Sociaal: de doelstelling van de wijkvernieuwing is dat fysieke ingrepen de motor vormen voor gezondheid en welbevinden. De openbare ruimte in Selwerd wordt toegankelijker, meer gebruikt, meer beleefd en moet daarom sociale interactie en cohesie faciliteren. Hoe dat tot uiting komt, bepalen we samen met bewoners. Bij alle projecten zorgen we dat we de contacten die we maken vasthouden en uitbreiden. Ook zo dragen we bij aan sociale samenhang. De sociale partners in de wijk (zoals het gebiedsondersteunend netwerk en WIJ) hebben als taak de leefbaarheid in de wijk te monitoren en waar nodig te interveniëren. Door de sociale partners zowel tijdens als na het ontwerpproces en de oplevering van de fysieke projecten te betrekken, zorgen we ervoor dat we de ambities uit de wijkvernieuwing op zowel sociaal als fysiek vlak daadwerkelijk realiseren.
- De inrichting van de wijk is samenhangend en herkenbaar, met consistent materiaalgebruik en algemene ontwerpprincipes per type ruimte (buurtstraat, woonstraat, binnenplaats). Voor de straten in de wijk maken we gebruik van een roodbruine klinker in de rijbaan en een 30x30 tegel op het trottoir, waarbij we onderscheid maken tussen wandelruimte (grijze tegel) en parkeerplaatsen (zwarte tegel). De ontwerpprincipes per type ruimte worden verderop nader toegelicht.
- Klimaatadaptatie: Selwerd kan een zware bui verwerken, zonder dat er woningen onder water lopen. Daarom leggen we onder meer regenwaterafvoer aan, zodat de afvoer van hemelwater wordt gescheiden van het riool. Een piekbui kan dan beter worden opgevangen. Daarnaast zorgen we voor voldoende koele plekken in de wijk. Dit betekent dat we niet alleen ondergronds maatregelen nemen (verbinden van vijvers en afkoppelen hemelwaterafvoer), maar dat we ook in het straatbeeld zorgen voor aanpassingen: minder verharding en meer en kwalitatief hoogwaardiger groen. Tot slot spelen we in op langere periodes van droogte, door voor voldoende waterberging te zorgen en water ‘vast te houden’ in de wijk. In het kader van klimaatadaptief ontwerpen hebben we Strootman Landschapsarchitecten gevraagd hierover mee te denken. Het adviesrapport is opgenomen in bijlage 1.
- Groen en bomen: aansluitend op het punt klimaatadaptatie zijn groen en bomen belangrijke dragers van het ontwerp. De bomen zijn beeldbepalend voor de wijk. Dit willen we in de toekomst ook zo houden. Daarom investeren we in goeie groeicondities (boven en ondergronds) en een goede plek in het profiel. Hierdoor worden sommige bomen verplaatst. In sommige gevallen wordt besloten bomen (nu of later) te kappen in verband met een matige levensverwachting na herinrichting. Hiervoor planten we dan nieuwe bomen aan. Over de gehele wijk gezien zorgen we voor een groeimodel richting de toekomst. Op een aantal plekken laten we huidige bomen staan en planten we ook nieuwe bomen. Jonge, nieuw aangeplante bomen zullen flink zijn doorgegroeid tegen de tijd dat andere bomen hun ‘levenseinde’ hebben bereikt en worden gekapt. Op deze

manier voorkomen we dat er kaalslag ontstaat in de wijk. Daarnaast kijken we per straat hoe we gericht kunnen zorgen voor ecologische inrichting en meer biodiversiteit.

- Beweegvriendelijk: de openbare ruimte nodigt uit tot beweging. Dit uit zich in bredere trottoirs, fietsvriendelijke straten en goede toegankelijkheid voor anders mobiele en ouderen. Ook komt er meer plaats voor sport, spel en recreatie in de openbare ruimte.
- Veiligheid: de openbare ruimte biedt nu veel ruimte aan de rijdende en geparkeerde auto. Dit leidt tot onoverzichtelijke en onveilige situaties. Na herinrichting zijn er minder parkeerplaatsen, zijn rijbanen smaller en worden oversteekplaatsen zichtbaar en overzichtelijk.
- Verkeer en parkeren: het autobezit en -gebruik verandert. In de parkeervisie is aangegeven dat de openbare ruimte openbaar is en niet alleen van de auto. Dit houdt in dat we op een andere manier willen omgaan met openbare ruimte. We hebben Goudappel Coffeng gevraagd mee te denken over duurzame mobiliteit in Selwerd. Het adviesrapport is opgenomen in bijlage 2.
- Energietransitie: op termijn gaan alle woningen in Selwerd van het aardgas af. In de ontwerpen houden we daarom ondergronds rekening met de aanleg van een warmtenet.

Op basis van deze uitgangspunten hebben we ontwerpprincipes opgesteld voor de stedenbouwkundige en landschappelijke uitwerking: de zogenaamde 'bouwdoos' voor de openbare ruimte in Selwerd (zie bijlage 3a). Dit is geen blauwdruk of formeel document, maar een levend document dat handvaten (ontwerpprincipes) geeft waarmee we de samenhang in de wijk waarborgen. Daarnaast zijn we flexibel in de concrete inrichting van straten en andere plekken. Per straat verschilt de opgave, zijn er concrete aandachtspunten en vindt het gesprek met bewoners plaats. We spelen in op de wensen, aandachtspunten en knelpunten per plek. Ook gebruiken we de bouwdoos om tijdens de participatietrajecten de geschiedenis en het verhaal van Selwerd te vertellen, de structuur van de wijk toe te lichten en de kaders van de projecten duidelijk te maken.

We hebben de uitgangspunten verwerkt tot ontwerpprincipes per type ruimte in de wijk. Hierbij zijn we uitgegaan van de (nu nog) verborgen kracht van de wijk: het groen. We willen de groene randen beter verbinden met de wijk, de straten groener maken en de groene binnenplaatsen meer met elkaar verbinden. In bijlage 3b lichten we de ontwerpprincipes per type ruimte toe en geven we aan hoe deze ontwerpprincipes zijn vertaald in de ontwerpen.

3. Uitvoering: fasering en planning

Het hoofdtracé voor de aanleg van het warmtenet in Selwerd is tot stand gekomen in afstemming met WarmteStad. De aanleg van het warmtenet en de werkzaamheden die hiervoor moeten worden uitgevoerd in de openbare ruimte vormen een belangrijke aanleiding voor (deze eerste fase van) de herinrichting van openbare ruimte in Selwerd. Op zoveel mogelijk plekken in de wijk willen we WarmteStad faciliteren om zo snel mogelijk duurzame warmte te kunnen voorkomen. Daarnaast willen we ervoor zorgen dat de openbare ruimte toekomstbestendig wordt gemaakt als de hoofdwarmteleiding van het warmtenet is aangelegd (vanuit de hoofdwarmteleiding kunnen relatief eenvoudig aftakkingen worden gerealiseerd). Door werkzaamheden te combineren hopen we de overlast tot een minimum te beperken, zoveel mogelijk werk met werk te maken (dus zo weinig mogelijk dubbel werk te doen) en hiermee ook financieel voordeel te halen. Daarom gaan we hieronder uitgebreid in op de geplande werkzaamheden en de wijze waarop werkzaamheden met elkaar worden gecombineerd

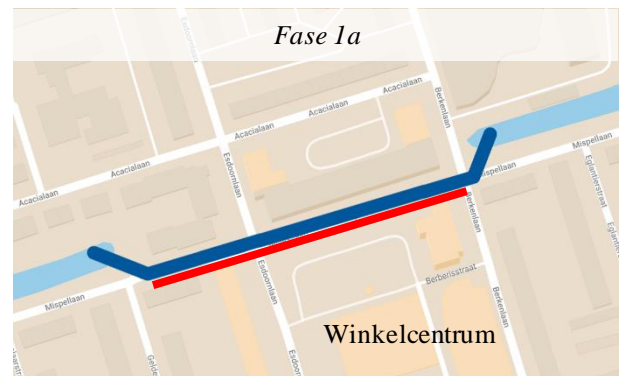

De gemeente Groningen is trekker van de wijkvernieuwing. Een gecombineerde uitvoering van werkzaamheden wijkvernieuwing en de realisatie van een warmtenet is hiervan een onderdeel. De gemeente is penvoerder voor de aanbesteding van de gecombineerde werkzaamheden in de wijkvernieuwing. In de uitvoeringsplanning zijn de plannen van de gemeente en WarmteStad zorgvuldig op elkaar afgestemd. Het wijzigen van het straatprofiel kan uitstekend worden gecombineerd met de aanleg van de warmteleiding door WarmteStad. Daarnaast is ook gekeken naar werkzaamheden die nutsbedrijven en Stadsbeheer moeten uitvoeren. Tot slot is ook rekening gehouden met de doelstelling om de wijk gasloos te maken.

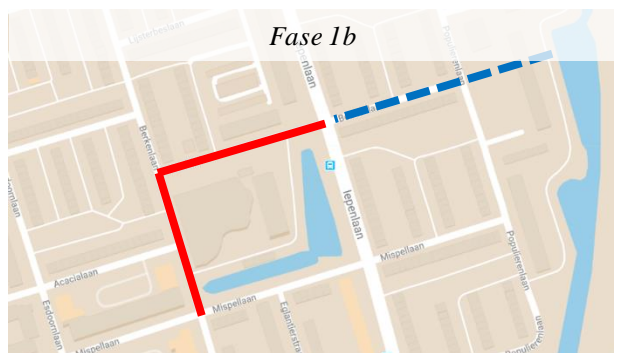
Met het oog op deze aandachtspunten is in overleg tussen WarmteStad en gemeente het tracé voor de hoofdtransportleidingen vastgesteld. Dit zijn de leidingen die op korte termijn in de wijk worden aangelegd. De

hoofdtransportleiding (in **rood**) komt aan de zuidwestzijde van Selwerd de wijk in. De leiding loopt verder vanaf De Larix via de Mispellaan richting het winkelcentrum. Na het winkelcentrum gaat de leiding via de Berkenlaan en de Beukenlaan naar de Populierenlaan en de Kornoeljestraat. Gezamenlijk is gekozen voor de volgende (uitvoerings)fasering:

Fase 1a: Mispellaan t.h.v. winkelcentrum Selwerd: hier wordt na de zomer van 2020 gestart met de aanleg van het warmtenet. Deze werkzaamheden worden gecombineerd met de aanleg van een duikerverbinding tussen de twee vijvers langs de Mispellaan (zie kaart hiernaast). Deze verbinding zorgt voor een verbeterde waterkwaliteit en een grotere wateropvang. Na afronding van de ondergrondse werkzaamheden wordt ter hoogte van het winkelcentrum eerst een tijdelijke inrichting aangelegd. Wanneer het parkeerterrein bij het winkelcentrum wordt heringericht, wordt deze ruimte ook definitief ingericht. In de periode tot de herinrichting van het parkeerterrein wordt samen met bewoners geëxperimenteerd met verschillende mogelijkheden om uiteindelijk tot een definitieve inrichting te komen (zie kopje 'Maatschappelijk draagvlak en participatie').

Fase 1b: Berkenlaan, Beukenlaan: de werkzaamheden van WarmteStad en gemeente vinden hier gecombineerd plaats. In de Beukenlaan wordt de hemelwaterafvoer afgekoppeld (in **blauw**), het hemelwater wordt ondergronds rechtstreeks naar het oppervlaktewater langs het spoor geleid. De werkzaamheden in de Berkenlaan en Beukenlaan starten eind 2020 en worden in het eerste kwartaal van 2021 afgerond. In de Berkenlaan staan Berken. Deze bomen kunnen slecht tegen roeren in de grond, vanwege oppervlakkige worteling. We hebben onderzocht of de bomen behouden kunnen worden. Echter, deze bomen hebben een korte levensverwachting, een ongunstige positie voor de beloopbaarheid van het trottoir en parkeren. Drie bomen worden daarom vervangen. In de Beukenlaan staat een aantal bomen op kabels en leidingen. Beuken zijn in tegenstelling tot Berken goed te verplaatsen. Daarnaast zijn de beuken karakteristiek en beeldbepalend voor de straat. Om hier een toekomstbestendig bomenbestand te realiseren en kabels en leiding goed te leggen, verplaatsen we de bomen. De kap en verplaatsing van bomen bepaalt hier deels de planning.

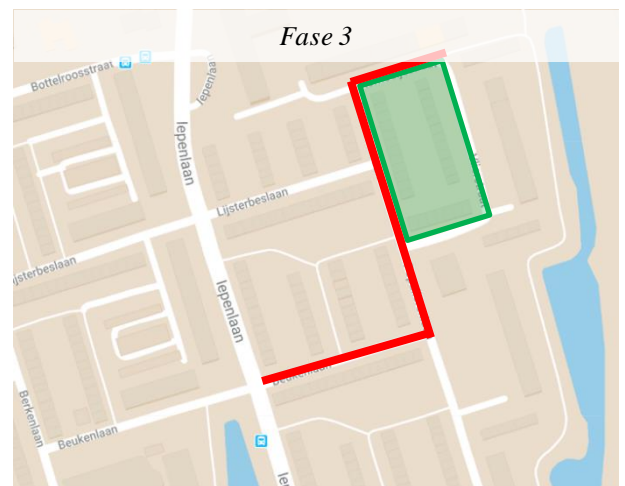
Fase 1c: Mispellaan, Eglantierstraat: hier splitst het tracé (in **rood**) zich af richting Selwerd-Zuid. Het ketelhuis van Nijestee in de Eglantierstraat wordt daar aangesloten op het warmtenet. Ook in Selwerd-Zuid willen we graag voorsorteren op de aansluiting van (met name grondgebonden) woningen op het warmtenet. De gemeente heeft de ambitie om Selwerd als één van de eerste wijken in Groningen aardgasvrij te maken. We weten uit onderzoek dat voor de woningen in Selwerd het aansluiten op het warmtenet de meest kansrijke manier is om van het aardgas af te komen. Dit is vastgelegd in het openingsbod in de Transitievisie Warmte van de gemeente Groningen (in 2019 vastgesteld door de gemeenteraad). De aanleg van een warmtenet in Selwerd-Zuid vraagt om een (voor)investering door de gemeente, omdat WarmteStad hier nog geen klanten heeft. In een separaat voorstel vragen we u om krediet om de herinrichting van de openbare ruimte en de aanleg van een warmtenet in Selwerd-Zuid mogelijk te maken.

Fase 2a: De Larix: door de maatregelen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan, was het erg rustig in de stad. Dit zorgde ervoor dat WarmteStad in de periode tussen eind april en begin mei de aansluiting onder de Eikenlaan kon maken zonder veel overlast te veroorzaken. Aansluitend worden voor de zomer door WarmteStad de werkzaamheden afgerond om de hoofdwarmteleiding in De Larix aan te leggen. Ondertussen wordt met bewoners besproken hoe de uiteindelijke inrichting van De Larix wordt. Een conceptontwerp is bijgevoegd als bijlage 9. Deze herinrichting wordt gecombineerd met de aanleg van een zogenaamd 'subnet'. Dit subnet bestaat uit warmteleidingen die worden aangelegd vanaf de hoofdwarmteleiding tot aan de kruipruimte van de woningen. Hiermee kunnen we voorsorteren op de aansluiting van de woningen op het warmtenet aan De Larix. De gemeente investeert in de aanleg van dit subnet in het kader van een pilot. In deze pilot onderzoeken we, in overleg met de bewoners van De Larix, de mogelijkheden om deze woningen aan te sluiten en de bewoners een aantrekkelijk aanbod te doen. Bewoners beslissen uiteindelijk zelf of ze daadwerkelijk aansluiten op het warmtenet. In voorliggend voorstel wordt krediet gevraagd voor de herinrichting van De Larix. De financiering van het subnet wordt gedekt uit de beschikbare middelen vanuit de Proeftuin Aardgasvrije Wijken.

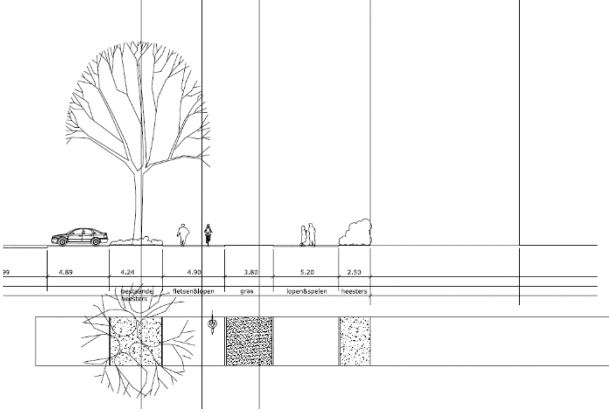

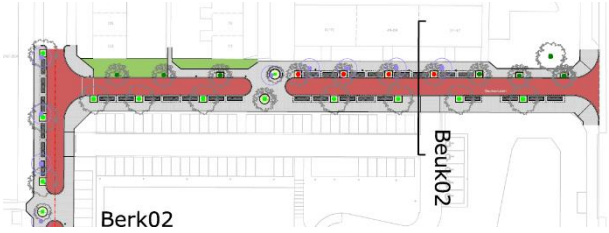
Fase 2b: Mispellaan (tussen Elzenlaan-Esdoornlaan). De werkzaamheden aan het wegprofiel worden in deze fase gecombineerd met het leggen van de warmteleiding door WarmteStad. Het 'postbodepad' wordt pas aangelegd als de nieuwe woningen van Nijestee in dit gebied zijn gerealiseerd, zodat huidige bewoners hun voortuin kunnen behouden totdat de woningen worden gesloopt. Naast de werkzaamheden aan het wegprofiel wordt in de Mispellaan ook een groene, recreatieve zone gerealiseerd. De groene basis wordt in het werk meegenomen. Verdere invulling met sport- en spelelementen komt in een latere fase. Hierbij kijken we ook naar samenhang met de invulling van andere plekken in de wijk, waaronder de binnenplaatsen. Ook moeten er elders in de wijk voor de oudere jeugd goede voorzieningen worden getroffen, zodat 'hangen' aan de Mispellaan wordt beperkt. Het laatste stuk (tussen de Gelderse Roosstraat en Esdoornlaan) overlapt met fase 1a. Het precieze moment van uitvoering wordt nog nader bepaald.

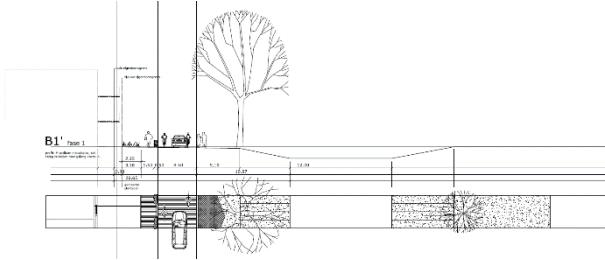
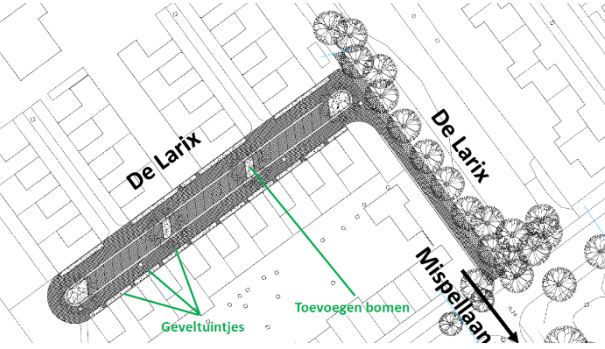

Fase 3 Beukenlaan-Populierenlaan (onder de Iepenlaan door): na de Iepenlaan gaat de warmteleiding (in **rood**) verder door de Beukenlaan en de Populierenlaan. In de Beukenlaan worden de werkzaamheden van WarmteStad en gemeente gecombineerd. Hier wordt, aansluitend op fase 1b, de hemelwaterafvoer afgekoppeld van het riool. Met het waterschap Noorderzijlvest vindt afstemming plaats over waterberging in de vijfpartijen van Selwerd. De Populierenlaan en Kornoeljestraat worden heringericht in 2023, als de werkzaamheden aan de eerste fase van herontwikkeling door De Huismeesters (in **groen**) zijn afgerond. Voor de Populierenlaan en Kornoeljestraat wordt in dit voorstel dus ook nog geen krediet gevraagd.

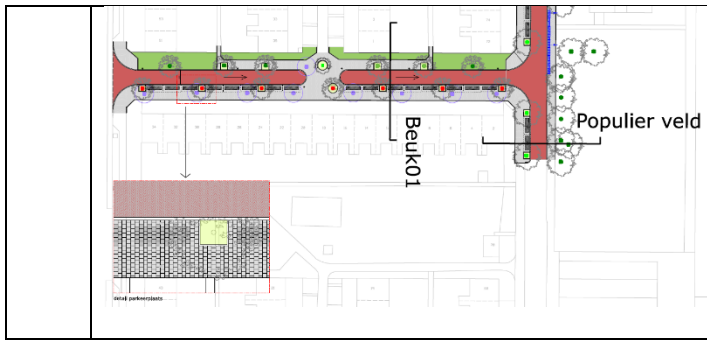
4. Ontwerpen

In onderstaande tabel vatten we kort samen uit welke deelprojecten deze kredietaanvraag bestaat en waaruit het ontwerp bestaat. De ontwerpen zijn te vinden in bijlagen 4 tot en met 9.

Fase	Onderdeel	Beschrijving
1a	<p>Mispellaan winkelcentrum</p> <p>Bijlagen 5 en 6a</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - 'Knip' voor gemotoriseerd verkeer - Brede fiets- en wandelzone met vaste beplanting aan weerszijden - Duikerverbinding (ondergronds) tussen vijvers aan weerszijden van de Berkenflat - Eerst tijdelijke inrichting, definitieve inrichting na pilotperiode (in samenhang met parkeerterrein winkelcentrum) - Overloop naar Berkenlaan (zie fase 1b)
1b	<p>Berkenlaan</p> <p>Bijlage 7</p> 	<p>Tussen Mispellaan en Acacialaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aansluitend op Mispellaan (zie fase 1a), onderdeel van groene as - Autovrij plein, hoofdzakelijk bedoeld voor voetgangers (fietsers te gast) - Gelijkvloerse wandelroute van het winkelplein naar De Es <p>Tussen Acacialaan en Beukenlaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 'Standaard' inrichting buurtstraat (symmetrisch profiel) - Versmallen rijbaan, verbreden trottoir - Parkeren op trottoir - Oversteekpunt ter hoogte van toegang naar binnenterrein - Betere plaats voor bomen: grotere plantvakken en kap en vervanging drie bomen in trottoir
	<p>Beukenlaan (gedeelte Berkenlaan-Iepenlaan)</p> <p>Bijlage 7</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Asymmetrisch profiel, met uitzondering van deel voor huisnummers 37-71 (voorzijde wooncomplex) - Versmallen rijbaan, verbreden trottoir - Verplaatsen bomen voor betere groeiplaats en betere positie voor wandelen op trottoir - Parkeren op trottoir - Op kopse gevels groene, ecologische, klimaatbestendige invulling met vaste beplanting - Onderbreking ter hoogte van aansluiting naar binnenterrein - Regenwaterafvoer (ondergronds) om afvoer hemelwater te scheiden van riool

<p>1c</p>	<p>Mispellaan</p> <p>Bijlagen 5 en 6a</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Eénrichtingsverkeer - Versmallen en verplaatsen rijbaan richting zuidzijde - Behoud voortuinen zuidzijde - Trottoir aan zuidzijde ('postbodepad') - Geen parkeren (vindt plaats in de zijstraten) - Afscheiding tussen rijbaan en weg met een haag
	<p>Eglantierstraat</p>	<p>Nog nader uit te werken</p>
<p>2a</p>	<p>De Larix</p> <p>Bijlage 9</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Toevoegen bomen - Herschikken parkeerplaatsen - Aanleg geveltuintjes - Uitvoering gelijktijdig met aanleg 'subnet' warmteleidingen
<p>2b</p>	<p>Mispellaan vijvers</p> <p>Bijlagen 5, 6a en 6a</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Eénrichtingsverkeer - Versmallen en verplaatsen rijbaan richting zuidzijde, waardoor groenstrook langs de vijver breder wordt - Trottoir aan zuidzijde ('postbodepad') - Recreatief wandelen in groene, recreatieve zone langs het water door middel van aanleg van een pad en aanleggen van ecologische basis (diverse begroeiing, vijvers beleefbaar en benaderbaar maken) - Invulling (sport, spel, ontspanning) nader uit te werken in overleg met bewoners - Geen parkeren (vindt plaats in de zijstraten) - Afscheiding tussen rijbaan en weg met een haag
<p>3</p>	<p>Beukenlaan (gedeelte Iepenlaan-Populierenlaan)</p> <p>Bijlage 7</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Asymmetrisch profiel - Eénrichtingsverkeer - Versmallen rijbaan, verbreden trottoir - Verplaatsen bomen voor betere groeiplaats en betere positie voor wandelen op trottoir - Parkeren op trottoir - Op kopse gevels groene, ecologische, klimaatbestendige invulling met vaste beplanting

- Onderbreking ter hoogte van aansluiting naar binnenterrein (woonpad)
- Regenwaterafvoer (ondergronds) om afvoer hemelwater te scheiden van riool

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Eén van de vier doelen in de wijkvernieuwing in Selwerd is om bewoners te laten meedenken, meepraten en meedoen. Participatie is daarom in alle projecten een belangrijk onderdeel. Het doel hiervan is niet alleen om draagvlak te krijgen, maar ook om met bewoners in contact te komen en bewoners met elkaar in contact te laten komen. Zo zorgen we er enerzijds voor dat we vragen, behoeften en problemen van bewoners leren kennen, ook waar het andere zaken dan het project zelf betreft. Anderzijds helpen we bewoners door middel van bijeenkomsten en werkgroepen elkaar te leren kennen en proberen we het sociale fundament in de wijk te versterken. We gaan naar bewoners toe in plaats van dat ze ons moeten opzoeken en we zoeken vormen die aansluiten op hun wensen en hun communicatievoorkeur (mondeling, social media, voorkeur). Hierbij zoeken we naar verschillende vormen, dus niet alleen de klassieke 'inspraakavond', maar ook workshops, interactieve werkvormen, één-op-één contact en informele gesprekken bij de Koffiekar. Ook proberen we doelgroepen te bereiken door ze digitaal te raadplegen. Zo is alle bewoners in de zomer van 2019 gevraagd naar de belangrijkste wensen en knelpunten via een online enquête. Door verschillende middelen in te zetten, hopen we een zo representatief mogelijk beeld van de wijk en de bewoners te krijgen.

Met betrekking tot de voorliggende ontwerpen hebben we ook 'last' gehad van de beperkingen die het Coronavirus met zich meebracht. Ook zonder het virus was meedenken, meepraten en meedoen al best ingewikkeld. De straat is van niemand en van iedereen. De wijk heeft 88 nationaliteiten, een hoog percentage laaggeletterden en werklozen, in veel huishoudens is sprake van armoede, schulden en een ongezonde leefstijl. Maar er zijn ook een straten met kritische bewoners die de wijk vanaf het ontstaan hebben meegemaakt. De ontwerpen waren in de afrondende fase en in de periode maart t/m mei 2020 waren verschillende bijeenkomsten gepland. Om de koppelkansen in de samenwerking met WarmteStad niet te laten lopen, bleef de planning ongewijzigd.

Het virus zorgde ervoor dat we op een andere manier met bewoners zijn gaan communiceren. We hebben vooral veel via sociale media en de website laten verlopen. Op www.sunnyselwerd.nl zijn alle ontwerpen, verslagen van bijeenkomsten en andere informatie beschikbaar. We hebben vergaderingen laten doorgaan via digitale vergadertools, zodat de ontwerpen konden worden toegelicht en bewoners hun vragen en wensen bij de gemeente kwijt konden. Daarnaast zijn we bij de deuren langs gegaan om met bewoners in contact te komen en hebben we op verschillende manieren spreekuren georganiseerd. Hiervoor hebben we onder meer de Sunny Selwerd WoonWagen ingezet. Bewoners konden een gesprek plannen met de gemeente. In de WoonWagen zit een plexiglas wand, zodat bewoners ‘Coronaproof’ met de gemeente in gesprek kunnen (zie ook: <https://www.oogtv.nl/2020/04/woonwagen-zorgt-voor-persoonlijk-contact-over-wijkvernieuwing-in-selwerd/>).

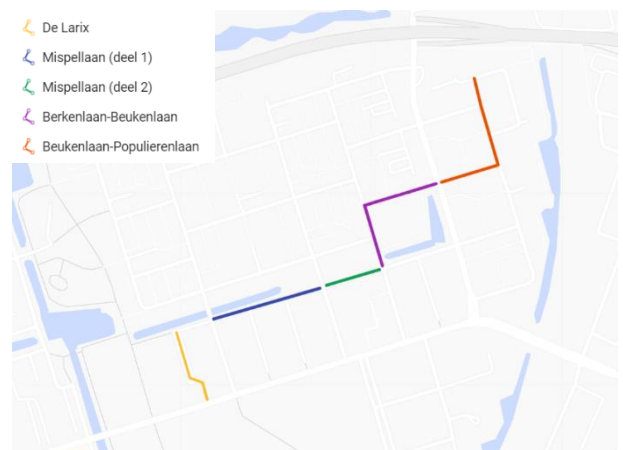
Aanpak participatie

Bewoners praten het liefste over hun directe leefomgeving. Daarom is ervoor gekozen het ontwerp voor de openbare ruimte op het tracé in de communicatie en participatie op te knippen in losse delen en deelontwerpen. Het gaat om de volgende delen (zie ook de afbeelding hiernaast):

- De Larix
- Mispellaan (deel 1)
- Mispellaan (deel 2)
- Berkenlaan-Beukenlaan (ten westen van de Iepenlaan)
- Populierenaan- Beukenlaan (ten oosten van de Iepenlaan)

Let op: deze onderverdeling correspondeert niet volledig met de fasering die hierboven onder ‘argumenten en afwegingen’ is genoemd.

In algemene zin is in alle bijeenkomsten in de wijk gesproken over de aanleg van het warmtenet in Selwerd. WarmteStad is daarom bij de meeste bijeenkomsten aanwezig geweest om te vertellen om de werkzaamheden toe te lichten. Daarnaast waren bij de meeste bijeenkomsten ook de corporaties vertegenwoordigd.

Met het wijkplatform Selwerd is de visie op hoofdlijnen doorgenomen. Het wijkplatform wil graag op de hoofdlijnen van de project betrokken worden. Daarnaast wordt het wijkplatform geraadpleegd over de wijze waarop verschillende onderwerpen met bewoners worden besproken. Bij veel van de bijeenkomsten voor deelprojecten is ook een afvaardiging van het wijkplatform aanwezig geweest.

Algemene aandachtspunten

De verslagen van de bijeenkomsten die zijn georganiseerd, zijn te vinden op <https://www.sunnyselwerd.nl/herinrichting-warmtenet/>.

Hieronder worden de meest gehoorde aandachtspunten kort samengevat:

- **Sociaal:** op sociaal vlak keert een aantal punten vaak terug: overlast door hangjongeren, hondenpoep, onderlinge omgang, veiligheid en plekken waar ook oudere kinderen terecht kunnen. Soms maakte het gesprek over dit soort thema's de discussie over het ontwerp lastig. Door fysieke ingrepen te nemen, hopen we een bijdrage te leveren aan de levendigheid en de leefbaarheid in de wijk. Echter, deze sociale aandachtspunten zijn

niet volledig op te lossen met fysieke maatregelen. Daarom blijven in Selwerd de fysieke projecten hand in hand gaan met sociale projecten.

- **Verkeer en parkeren:** in Selwerd ontstaan veel onveilige verkeerssituaties, bewoners zien dit als een van de belangrijkste aandachtspunten. Met name hoe er wordt geparkeerd (op de rijbaan) zorgt voor onoverzichtelijke en gevaarlijke situaties.
- **Overlast werkzaamheden:** bewoners willen graag weten welke werkzaamheden er gaan plaatsvinden en of dat overlast gaat geven. Dit is met name een aandachtspunt voor de uitvoering. Het belangrijkste is om de woningen en andere voorzieningen toegankelijk en bereikbaar te houden tijdens de werkzaamheden.
- **Bomen en groen:** bewoners zien graag dat er groen en bomen worden toegevoegd in de wijk. Wel moet rekening worden gehouden met beheer en onderhoud.
- **Beheer en onderhoud:** het beheersniveau in Selwerd is laag. Door wortelopdruk en scheefliggende tegels worden straten minder goed begaanbaar en door achterstallig onderhoud oogt de wijk sleets. Bewoners willen graag dat de straten zo worden ingericht, dat de straten goed kunnen worden onderhouden, zodat deze problemen niet snel opnieuw ontstaan.
- **Ontmoetingsplekken:** bewoners hebben behoefte aan goede ontmoetingsplekken in de wijk. De pleintjes bieden hier goede plaatsen voor, maar ook op andere plekken in de wijk (zoals rond het winkelcentrum) is hieraan behoefte. Vooral de plaatsing van meer bankjes is een veel gehoorde wens. Echter, hierbij hebben bewoners vaak wel angst voor overlast door bijvoorbeeld hangjongeren.

Uitkomsten en aandachtspunten per deelproject

Hieronder bespreken we kort de belangrijkste bevindingen uit de gesprekken met de bewoners en andere stakeholders per deelproject.

De Larix

De Larix is een klein, overzichtelijk woonhofje. Een groot deel van de bewoners heeft meegedacht. Op verzoek van de bewoners van De Larix is gesproken over verschillende thema's. Op deze thema's zijn werkgroepen gevormd, te weten:

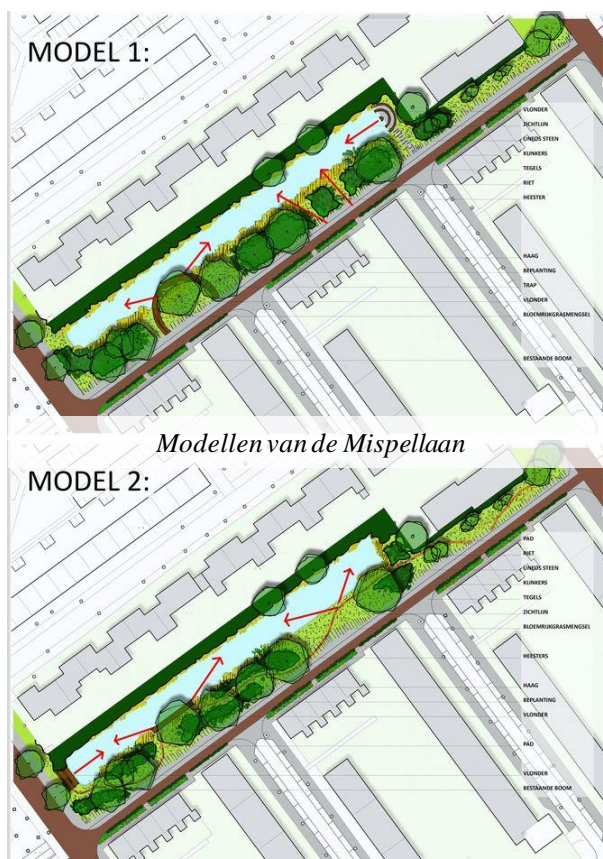
- **Duurzaamheid:** met deze werkgroep wordt de komende tijd de mogelijke aansluiting op het warmtenet besproken.
- **Bereikbaarheid, toegankelijkheid, overlast:** met deze werkgroep wordt overlegd over de overlast die bewoners zullen ervaren en de toegankelijkheid van de woningen tijdens de werkzaamheden.
- **Herinrichting:** met deze werkgroep is gesproken over de wensen ten aanzien van de herinrichting van De Larix. De belangrijkste wensen van bewoners waren meer groen (onder anderen tegen de gevels en in nieuwe bloembakken) minder verharding en aandacht voor parkeren. Deze aandachtspunten vormden de uitgangspunten voor het ontwerp.

Mispellaan

Twee keer is de hele wijk uitgenodigd om mee te denken over de inrichting van de Mispellaan. We hebben 3400 brieven bezorgd in de wijk. Daarnaast hebben we aangebeld bij een aantal omwonenden van de Mispellaan. Het voorlopig ontwerp is op internet gezet

(<https://www.sunnyselwerd.nl/mispellaan/>), net als een aantal ideeën voor de groene recreatiezone die mensen konden liken op De Stem van Groningen (<https://stemvan.groningen.nl/>). De ideeën die de meeste likes kregen, zijn verwerkt in de ontwerpen. Een verslag van de bevindingen is te vinden in bijlage 10.

Met name met betrekking tot de Mispellaan geven bewoners aan bang te zijn voor overlast door bijvoorbeeld geluid vanuit de recreatieve zone, hangjongeren en hondenpoep. Daarom hebben we besloten dit gesprek zorgvuldig te voeren en de invulling op een later moment te bepalen. Het profiel voor de rijbaan wordt na de werkzaamheden door WarmteStad aangelegd. Ook wordt in de recreatieve zone alvast een

groene ecologische basis aangelegd. Concrete invulling met bijvoorbeeld sport en spel (toestellen) vindt op een later moment plaats. Samen met bewoners onderzoeken we waar in de wijk en in de Mispellaan plaats moet zijn voor sport, spel en ontmoeting. Dit verkennen we onder meer door ter hoogte van het winkelcentrum, waar eerst een tijdelijke inrichting wordt aangebracht, te experimenteren met mogelijke functies en invullingen.

Daarnaast hebben we met Nijestee gesproken over de nieuwbouwwontwikkelingen aan de zuidzijde van de Mispellaan. De inrichting die is gekozen voor de Mispellaan, loopt vooruit op deze nieuwbouw. Er is nu rekening gehouden met het in stand houden van de huidige situatie (bestaande voortuinen). De toekomstige situatie komt tot stand in overleg met Nijestee en met aandacht voor de geplande nieuwbouw.

Tot slot heeft het winkelcentrum sinds de invoering van betaald parkeren in Selwerd-Zuid last van een hoge parkeerdruk op het parkeerterrein. Samen met de winkeliers zijn we op zoek naar een (tijdelijke) oplossing. Hierbij is de samenhang met maatregelen in de rest van de wijk van belang, zodat de parkeerdruk niet verschuift naar omliggende straten.

Berkenlaan-Beukenlaan

In de Berkenlaan en Beukenlaan is een aantal keer gesproken met bewoners, ZINN (De Es) en Patrimonium. Zij hebben de belangrijkste wensen, aandachtspunten en zorgen aan ons meegegeven:

- **Verkeer en parkeren:** het kruispunt Mispellaan-Berkenlaan is (met name voor ouderen) moeilijk over te steken. Door in de Berkenlaan een verkeersluwe zone en een 'knip' voor doorgaande verkeer te maken, wordt dat beter. Daarnaast wordt er hard gereden in de Berkenlaan. De 'knip' wordt door veel mensen gezien als een goede oplossing. Wel moet rekening worden gehouden met de toegankelijkheid van De Es en de parkeerplaatsen aan de Berkenlaan en Acacialaan.
- **Inrichting:** er wonen veel oudere bewoners in dit deel van de wijk. Zij hebben vooral behoefte aan ontmoetingsplekken, zitplaatsen en bankjes. Ook is er behoefte aan goede verlichting.
- **Overlast werkzaamheden:** de toegankelijkheid van de woningen en voorzieningen is een zorg bij bewoners. Met name de oudere bewoners willen niet te ver te hoeven (om)lopen tijdens de werkzaamheden, vaak omdat zij hier fysiek beperkt toe in staat zijn.

Beukenlaan-Populierenlaan

Selwerd-Oost (het deel ten oosten van de Iepenlaan) is benaderd als één gebied. De warmteleiding loopt door de Beukenlaan en Populierenlaan. Hoewel we nu alleen een herinrichting voorzien in de Beukenlaan, hebben we ook de bewoners van de Populierenlaan betrokken bij het proces. Een belangrijke aanleiding hiervoor is de verkeersoverlast in de Populierenlaan. Op verzoek van bewoners is besloten te experimenteren met een 'knip' halverwege de Populierenlaan. Deze is in het najaar van 2019 aangelegd en weer verwijderd. Bewoners gaven in meerderheid aan dat de verkeersveiligheid en leefbaarheid in de Populierenlaan tijdens de knip was verbeterd. De vorm voor de knip (betonblokken) riep nog discussie op en vraagt om nadere invulling bij de toekomstige herinrichting van de Populierenlaan.

Door het experiment met de knip hebben we het gesprek met bewoners makkelijk kunnen opstarten. Naast de knip hebben we met bewoners van de Beukenlaan en Populierenlaan is gesproken over:

Wat wilt ú bij de vijver aan de Mispellaan?
Tussen de Berkenlaan en Elzenlaan

meest populair willekeurig Geavanceerd zoeken

Wilde bloemen
18-05-2020 • Admin • Sunny Selwerd
Planten, bomen en struiken geven de groene recreatie-zone sfeer. Lijkt u dat wat: wilde bloemen langs de vijver?
inrichting 29 likes Like

Waterplanten
18-05-2020 • Admin • Sunny Selwerd
Planten en bomen geven de groene recreatie-zone sfeer. Ook waterplanten doen dat. Vindt u waterplanten een goed idee?
inrichting 29 likes Like

Slingerpad door de natuur
18-05-2020 • Admin • Sunny Selwerd
Een slingerpad door de natuur langs de vijvers: lijkt u dat een goed idee?
inrichting 26 likes Like

- **Verkeer en parkeren:** de parkeerdruk (vooral richting Selwerd-Zuid en Utopia) is hoog. Daarnaast wordt er slecht geparkeerd in de wijk. Het beter organiseren van de parkeerplaatsen draagt eraan bij dat de wijk veiliger en leefbaarder wordt. In afwijking van de bouwdoos (woonstraten hebben aan een zijde parkeerplaatsen) is op verzoek van bewoners toch gekozen voor een paar extra (tijdelijke) parkeerplaatsen in de Beukenlaan (dus parkeren aan twee zijden), in ieder geval tot betaald parkeren in de wijk is ingevoerd. Daarnaast wordt gekozen voor éénrichtingsverkeer, zodat de straten veiliger worden en er meer ruimte ontstaat voor wandelen, fietsen en groen.
- **Groen:** bewoners willen graag de bomen behouden, maar waar aanpassing nodig is, kunnen ook andere soorten worden gekozen. Het verbinden van het groen van de binnenplaatsen en het grote veld aan de Populierenlaan wordt als een kans gezien. De groenstrook aan de oostkant langs het water achter de Populierenlaan is nu slecht onderhouden en vies. De ideeën zijn: meer doorkijkjes, fitness voor ouderen, visplekken en een kinderboerderij. Dit wordt op langere termijn meegenomen als de groenzone wordt aangepast.
- **Gebruik openbare ruimte:** hier geven bewoners met name aan dat verkeer niet te hard moet kunnen rijden. Daarnaast voelen de binnenplaatsen soms onveilig. Meer levendigheid en sociale controles zou kunnen bijdragen aan een veiliger gevoel. Hieraan wordt aandacht geschonken met sociale projecten. In de groenstrook bij het water achter de Populierenlaan waren vroeger rozenperkjes en bankjes. Nu zijn er hangjongeren en het is slecht onderhouden. Een betere inrichting kan op langere termijn zorgen voor
- **Omgaan met elkaar:** in Selwerd-Oost is af en toe sprake van overlast en bewoners voelen zich soms onveilig. Het is een buurt van leven en laten leven. Met name pleintjes en donkere plekken voelen niet veilig. Mensen bedenken zelf dingen om jongeren weg te jagen die overlast geven. Ook hiervoor geldt dat als meer bewoners gebruik maken van de openbare ruimte, de overlast (deels) verdwijnt.

Bovenstaande toont aan dat in Selwerd-Oost de fysieke maatregelen niet voldoende zijn om de doelstellingen van de wijkvernieuwing te behalen. Ook op sociaal vlak zijn we hier actief. Een voorbeeld hiervan is een initiatief in de Lijsterbeslaan: rond de kerst is hier op verzoek van bewoners een kerstboom geplaatst. Dit gaf de gemeente de gelegenheid met bewoners in gesprek te gaan over overlast die bewoners ervaren.

Financiële consequenties

In het coalitieakkoord en de gemeentebegroting zijn voor de wijkvernieuwing structurele middelen opgenomen (€ 0,35 mln. in 2020 en € 0,7 mln. vanaf 2021). Dit is voldoende voor het afdekken van de kapitaalslasten voor een investeringsvolume van grofweg € 11,8 mln. die in de uitvoeringsprogramma's is opgenomen voor de jaren 2019/2020. Met de vaststelling van de uitvoeringsprogramma's is daarvan € 4,5 mln. als uitvoeringskrediet verstrekt. Daarbij is tevens afgesproken dat voor grotere kredietaanvragen (> € 0,5 mln.) aparte kredietaanvragen aan uw raad worden voorgelegd. Dit voorstel betreft de eerste kredietaanvraag in deze categorie.

De kosten voor deze eerste fase herinrichting zijn op basis van de ontwerpen op hoofdlijnen geraamd. De investeringsraming is opgenomen in de geheime bijlage (bijlage 11 bij het raadsvoorstel). De bijlage is geheim vanwege de financiële belangen voor de gemeente (op grond van het bepaalde in artikel 10, lid 2 aanhef en sub b van de Wet openbaarheid van bestuur). Voor de uitvoering van de eerste projecten is een krediet van € 3.282.564,-- nodig. De kosten uit deze kredietaanvraag worden gedekt uit de structurele middelen die zijn begroot voor de wijkvernieuwing. Daar zit op dit moment nog voldoende ruimte in. Daarnaast vinden nog ondergrondse werkzaamheden plaats (aanleg duikerverbinding en regenwaterafvoer). Deze ingrepen worden gefinancierd uit het Groninger Water- en Rioleringsplan 2020-2024.

Zoals ook bij de vaststelling van de uitvoeringsprogramma's is aangegeven, zijn de structurele middelen vanaf 2022 niet voldoende om de totale benodigde investeringen in de vier wijkvernieuwingswijken te dekken. De totale investering in de openbare ruimte in Selwerd is geraamd op ruim € 21 mln. Ook voor grotere projecten als het aanpakken van de Bedumerweg in de Indische Buurt/De Hoogte of het grootschalig verbeteren van de openbare ruimte in Beijum of rondom sloop en nieuwbouw in de Wijert zal aanvullend budget gevonden moeten worden.

Bij de actualisatie van de uitvoeringsprogramma's die aan het eind van dit jaar is voorzien, informeren we u nader over de stand van zaken met betrekking tot de wijkvernieuwingplannen en de financiën daarvan.

WarmteStad

Investerings die worden gedaan door WarmteStad maken geen onderdeel uit van dit voorstel, WarmteStad is hiervoor zelf verantwoordelijk. De gemeente Groningen en WarmteStad trekken in een aantal fases gezamenlijk op. Dit betekent dat een aantal werkzaamheden niet dubbel hoeven te worden uitgevoerd, zoals het verwijderen van verharding, graafwerkzaamheden en het opnieuw aanbrengen van verharding. Dit levert voor beide partijen voordeel op. Dit voordeel is nog niet opgenomen in de bovenstaande bedragen. Op dit moment worden de samenwerkingsovereenkomsten met WarmteStad afgerond. Een onderdeel van deze overeenkomsten is de kostenverdeling tussen gemeente en WarmteStad. Mogelijk leidt dit nog tot een beperkt voordeel.

Beheer en onderhoud

Uitgangspunt voor het onderhoud van de openbare ruimte is dat alle onderdelen goed en veilig te bereiken zijn en tegen acceptabele kosten te onderhouden zijn. De huidige inrichting geeft hier een beeld van. Ontwikkelingen als klimaatbestendige en duurzame inrichting kunnen om een aangepaste inrichting vragen en kunnen kostenverhogend zijn. Stadsbeheer is daarom vroegtijdig in het ontwerp betrokken. Stadsbeheer heeft aanbevelingen gedaan om tegen acceptabele kosten het onderhoud uit te voeren. In de ontwerpen is het uitgangspunt gehanteerd dat beheer en onderhoud met hetzelfde onderhoudsniveau kan worden uitgevoerd.

Social return

Gezien de visie van het wijkvernieuwingsprogramma is het voor Selwerd van groot belang extra in te zetten op 'Sociaal inkopen'. Door in te zetten op social return kunnen we een flinke bijdragen leveren aan de doelstelling om bewoners van Selwerd (weer) te laten meedoen. Deze inzet zal daarom voor een deel specifiek gericht zijn op de bewoners van Selwerd. Naast de gemeente zetten ook WarmteStad en andere partijen die in de wijk aan het werk zijn, zich hiervoor in. We streven naar een maximale participatie en samenwerking met stakeholders zoals het Wijkbedrijf, Stichting 050 Buurtwarmte en de woningcorporaties. Samen met deze partijen denken we na over de concrete invulling van social return. Door de markt uit te dagen met creatieve en innovatieve ideeën te komen kan deze doelstelling maximaal worden bereikt.

Middelen wijkvernieuwing

De ontwerpen die in dit voorstel zijn gepresenteerd, worden nog gedetailleerder uitgewerkt. Dit betekent dat in de investeringsraming een onzekerheidsmarge is opgenomen. Daarnaast is hierboven aangegeven dat een voordeel uit de samenwerking met WarmteStad is te verwachten. Volgens het geldende kader vloeit dit voordeel in principe terug naar de algemene middelen. Uw raad kan in bijzondere gevallen besluiten middelen beschikbaar te houden voor een benoemde groep activiteiten of projecten. We onderzoeken of dit in het kader van de wijkvernieuwing ook mogelijk is, zodat als de uitvoeringskosten lager uitvallen, de middelen die (onder meer door samenwerkingsvoordeel) 'overblijven' ingezet kunnen worden voor de wijkvernieuwing.

Begrotingswijziging Investerings 2020						
Wijkvernieuwing Sunny Selwerd – herinrichting openbare ruimte						
Betrokken directie(s)	SO Ontwikkeling en Uitv					
Titel Raads- / Collegevoorstel	Wijkvernieuwing Sunny Selwerd – herinrichting openbare ruimte					
Besluitvorming (orgaan + datum)	Raad					
Incidenteel / Structureel	I					
Looptijd	2020-2021					
Soort wijziging	Investering					
Financiële begrotingswijziging						<i>Bedragen x 1.000 euro</i>
Programma	Deelprogramma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren
08. Wonen	08.4 Kwaliteit woningvoorraad	SO Ontwikkeling en Uitv	I	3.282		3.282

Overige consequenties

De samenwerking met WarmteStad is niet alleen een grote kans om werkzaamheden gelijktijdig uit te voeren, het vormt ook een risico. De plannings van gemeente en WarmteStad zijn zo zorgvuldig mogelijk op elkaar afgestemd. We hebben de werkzaamheden gefaseerd om ervoor te zorgen dat uitloop in een van de projectonderdelen niet direct invloed heeft op de planning van andere projectonderdelen.

Als u niet akkoord gaat met het voorstel, loopt de uitvoering van de werkzaamheden vertraging op. Dit betekent dat we de werkzaamheden niet meer gezamenlijk met WarmteStad kunnen uitvoeren of dat de aanleg van het warmtenet vertraging oploopt. Dit heeft onder meer financiële consequenties (WarmteStad heeft reeds contracten met afnemers afgesloten) en/of gevolgen voor de omgeving, zoals twee keer overlast (geluid, bereikbaarheid) tijdens de uitvoering. Daarnaast zijn er verwachtingen gewekt over planning en overlast bij bewoners en andere stakeholders in de buurt, die we dan niet waar kunnen maken. WarmteStad heeft een eigen belang bij het aanleggen van het warmtenet. De gemeente is aandeelhouder van WarmteStad. Dit kan ertoe leiden dat er een spanningsveld ontstaat tussen de belangen van WarmteStad en de wijkvernieuwing.

Vervolg

De werkzaamheden die deze kredietaanvraag betreffen, worden in het najaar van 2020 en in 2021 uitgevoerd.

Voor projecten boven de € 0,5 miljoen wordt via een afzonderlijk raadsvoorstel een uitvoeringskrediet aangevraagd. Bij de vaststelling van de uitvoeringsprogramma's wijkvernieuwing hebben we aangegeven voor de eerste fase van de wijkvernieuwing ca. € 7,3 mln. van het benodigde krediet nodig te hebben voor grotere (infrastructurele) projecten in Selwerd. Voor de overige projecten binnen deze €7,3 mln. komen we separaat bij u terug.

U wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van de uitvoeringsprogramma's wijkvernieuwing. Ook over de voortgang van de projecten in Selwerd uit dit voorstel wordt u op de hoogte gehouden.

Lange Termijn Agenda

-

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Bijlagen:

1. Adviesrapport klimaatadaptatie: Selwerd – de groene stempel
2. Adviesrapport verkeer en parkeren: Leefbaar en bereikbaar Selwerd & De Wijert, een toolbox voor duurzame mobiliteit
- 3a. Bouwdoos Selwerd
- 3b. Toelichting ontwerpprincipes Selwerd
4. Impressie groene as Mispellaan
5. Profieltekeningen (doorsnede) Mispellaan
- 6a. Bovenaanzichten Mispellaan
- 6b. Bovenaanzicht Mispellaan fase 2b
7. Ontwerp Berkenlaan en Beukenlaan
8. 3D impressies Beukenlaan
9. Ontwerp De Larix
10. Verslag participatie Mispellaan
11. GEHEIM: investeringsraming